

Στη ζωή των λαών έρχονται κάποιες μέρες που οι αιώνες ελέγχουν τα χαρτιά τους. Για την Ελλάδα τέτοιες μέρες είναι η μέρα της Σαλαμίνας, του Μαραθώνα, του τελευταίου Παλαιολόγου, της 25^{ης} Μαρτίου. Τέτοια μέρα είναι και η μέρα της 28^{ης} Οκτωβρίου. Αυτή τη μέρα δώσαμε εξετάσεις μπροστά στο Θεό και στους ανθρώπους. Δείξαμε την ταυτότητά μας την εθνική, και βρεθήκαμε εντάξει.

Οι επέτειοι πρέπει να λειτουργούν ως ορόσημα και να μη ξεπέφτουν σε μια ρουτίνα επαναλαμβανόμενη γιατί έτσι το νόημα ξεφτίζει και η μνήμη φυραίνει.

Εκείνοι που ξεκίνησαν εκείνη τη Δευτέρα στις 28 Οκτωβρίου 1940 κρατώντας στα χέρια τους μόνο ένα κομμάτι ψωμί και λίγη ελπίδα, δεν το κάνανε με εξαναγκασμούς και φοβέρες. Με ελεύθερη θέληση από το περίσσειμα της καρδιάς όλοι, και ο σπουδαγμένος νέος και ο επιστήμονας και ο εργάτης και ο χωρικός πρόσφεραν τους πληγωμένους εγωισμούς τους, τις φιλοδοξίες τους, τα πολιτικά τους πάθη στο βωμό της Ελλάδας. Αυτή η ομοθυμία όλων των Ελλήνων είναι η πραγματική νίκη της φυλής. Το πως όλοι μαζί κάναμε τον πόλεμο δεν είναι μόνο μια πράξη τιμής, είναι και μια πράξη υγείας. Μόνο ένας οργανισμός πλημμυρισμένος από τη χαρά της ζωής έχει τη δύναμη να ορμά προς τη θυσία με τόσο κέφι και με το χαμόγελο στα χείλη.

Πολλοί λίγοι ξέρανε για τον ιστορικό τους προγονισμό. Οι πιο πολλοί δεν είχαν κουβεντιάσει παρά μόνο με πέτρες, με δέντρα, με τη σκληράδα του βουνού και με το άγριο κύμα της θάλασσας. Ξέρανε όμως ότι αυτές οι πέτρες, αυτά τα φτωχοχώρια που ήταν σπαρμένα με ιδρώτα, τα σπίτια και τα καλύβια τους ήταν δικά τους κι έπρεπε να τα υπερασπιστούν. Να μην τους τα κάψουν, να μην τα καταπατήσουν, να μην τα μολύνουν. Δεν είπαν: οτιδήποτε εκτός από πόλεμο. Είπαν: οτιδήποτε εκτός από τη δουλεία και την ατιμία. Ήταν έτοιμοι για όλα γιατί ήταν αθώοι. Ένας παλιός πολιτικός και φιλόσοφος είπε ότι πάντοτε οι αθώοι είναι έτοιμοι για όλα. Οι ένοχοι φοβούνται. Οι αθώοι ποτέ. Οι αθώοι είναι κάθε στιγμή έτοιμοι για τη ζωή και το θάνατο, για την εύνοια και τη δυσμένεια της τύχης. Μονάχα για ένα πράγμα δεν είναι ποτέ έτοιμος και άξιος ο αθώος, για την ατιμία.

Οι άξεστοι χωρικοί που έγιναν μεγάλοι πολεμούσαν για ένα καλύτερο αύριο. Εκείνοι οι ήρωες, οι μάρτυρες χόρτασαν την πεινασμένη πατρίδα μας από δόξα. Μας πρόσφεραν μια ζωή αξιοπρεπή και περήφανη. Μας ύψωσαν ξανά μέσα στην οικουμένη ως υπόδειγμα και καύχημα. Μας έδωσαν το μέγα δίδαγμα της θυσίας, της πειθαρχίας, της ομόνοιας, της εθνικής σοβαρότητας που είναι τόσο σπάνια για τη φυλή μας.

Τι κάναμε και τι κάνουμε εμείς την ιερή παρακαταθήκη που μας άφησαν; Που σκορπίσαμε τα μεγάλα δώρα που μας εξασφάλισαν σκορπώντας το αίμα τους; Είμαστε πάλι έρμαιο ενός παράφορου ατομισμού που συντρίβει τα πάντα, που θυσιάζει τα πάντα στα προσωπικά συμφέροντα, που είναι έτοιμος, μέσα στην τύφλωσή του να εκποιήσει και την ίδια την πατρίδα. Ο ατομισμός διχάζει, δημιουργεί φράγματα, επιβουλεύεται δικαιώματα, σκορπά δηλητήρια στο σώμα του έθνους. Βλέπουμε πονηριά, αλλά δε βλέπουμε αρετή. Βυθιζόμαστε στη συστηματική εξαπάτηση. Χάσαμε πάλι τους κοινούς στόχους ως έθνος. Με τον ατομισμό και την άκρατη εγωπάθεια εξάψαμε την απειθαρχία και τα γκρεμίσαμε όλα. Ως πότε πια θα αρχίζουμε κάθε τόσο απ' την αρχή εμείς οι Έλληνες; Οι αγώνες έχουν την καλύτερη δικαίωση όταν δεν πάνε χαμένοι στους καιρούς της ειρήνης.

Οι ταπεινοί φαντάροι μετά τον πόλεμο μείνανε πικραμένοι και νοιώσανε αηδία, γιατί οι ισχυροί σύμμαχοί μας ξέχασαν τη συμβολή μας στη νίκη και μας έριξαν σε διχασμούς και μίση εμφύλια. Όταν ζύγισαν την προσφορά τους δε μετάνιωσαν. Μόνο που η άλλη πλευρά της πλάστιγγας βάραινε από τη μεγάλη πίκρα.

Ας κρατήσουμε σήμερα ανόθευτη την ανάμνηση του ταπεινού φαντάρου με το μεγάλο πάθος. Ο φαντάρος έφυγε. Το πάθος όμως πρέπει να μείνει. Σε άλλα χέρια, σε άλλα ομοαίματα κορμιά, που δε θέλουν να πεθάνουν με το όπλο ανά χείρας αλλά ωστόσο δε μπορούν και να αποδράσουν από την ιστορία αυτού του τόπου, γιατί η Ελλάδα είναι μια έπαλξη ελευθερίας και αντίστασης, και τα ΟΧΙ κάθε είδους θα πρέπει να πληθαίνουν όσο υπάρχει ζωή και ελευθερία.